

1. Shrnutí

- Silný růst ekonomiky z prvních tří měsíců roku 2015 podle hrubého domácího produktu (HDP)¹ ve 2. čtvrtletí dále zrychlil. Uvolněná fiskální a měnová politika přispívající ke zlepšování situace na trhu práce, tj. rychlému poklesu míry nezaměstnanosti a rostoucím příjmům, ale i zesílená investiční aktivita, dobrý výsledek zahraničního obchodu a přetrvávající pozitivní očekávání na straně domácností a firem zvýšily výkonnost české ekonomiky více než v 1. čtvrtletí. Růst HDP zrychlil z +4,0 % na +4,4 % v meziročním vyjádření a v úhrnu za celé pololetí tak vzrostla tuzemská ekonomika o 4,2 %. Šlo o růst neinflační a s ohledem na vývoj státních financí a vnějších vztahů rovnovážný.
- K vysokému růstu české ekonomiky ve 2. čtvrtletí přispěly pozitivně všechny klíčové složky poptávky, především však výdaje na konečnou spotřebu domácností a tvorba hrubého fixního kapitálu (dále jen investice) shodně +1,5 pb.² Příspěvek změny zásob se zmenšil na +0,7 pb., vliv výdajů vládních institucí se v porovnání s 1. čtvrtletím nezměnil (+0,5 pb.). Výsledek zahraničního obchodu působil rovněž ve směru růstu české ekonomiky (+0,3 pb.), a to poprvé po dvou čtvrtletích.
- Proti 1. čtvrtletí 2015 stoupl HDP o 1,0 %, tažen hlavně investicemi (+3,5 %). Toto tempo však bylo významně ovlivněno mimořádnými faktory (čerpání peněz z fondů EU na konci programovacího období, výjimečné zisky firem především z roku 2014). Celkové výdaje na konečnou spotřebu stouply o 0,6 %.
- Výkonnost odvětví podle růstu hrubé přidané hodnoty (+3,8 % meziročně ve 2. čtvrtletí), který byl podle dostupných dat nejvyšší v Evropské unii, ovlivnil co do dynamiky největší měrou zpracovatelský průmysl (+7,0 %). Jeho příspěvek k růstu celkové hrubé přidané hodnoty v ekonomice činil +1,8 pb., což bylo stejně jako v případě váhově významnějších služeb. Pokračující příznivý vývoj stavebnictví, po dlouhodobém útlumu, se ve výkonu české ekonomiky promítnul také pozitivně (+0,2 pb.). Odvětví zahrnující zemědělství, lesnictví a rybářství přidalo +0,1 pb., nezpracovatelská průmyslová odvětví naopak růst mírně brzdila (-0,1 pb.). Odvětvím se dařilo i podle údajů produkčních statistik. Tržby v maloobchodě stouply za pololetí 2015 v reálném vyjádření meziročně o 6 %, z toho za nepotravinářské zboží o 7,6 %. Tržby ve službách vzrostly o 2,9 %, když ve stejném období roku 2014 se zvýšily pouze o 1,9 %. Jejich růst byl plošný (s výjimkou činností v oblasti nemovitostí, kde tržby klesly o 0,2 %).
- Výrazný růst HDP nevychyloval českou ekonomiku z vnější rovnováhy. Rekordní pololetní přebytek běžného účtu platební bilance ve výši 95,8 mld. korun ovlivněný největší měrou meziročně slabším odlivem dividend, ale i zlepšením salda druhotných důchodů spolu s vysokým přebytkem kapitálového účtu (83,3 mld. korun hlavně díky penězům z EU) dokázaly prakticky vykompenzovat hluboký deficit účtu finančního. Stagnující bilance zboží a služeb oproti minulým letům přebytek běžného účtu nedynamizovala.
- Celková cenová hladina v ekonomice se ve 2. čtvrtletí 2015 zvýšila meziročně o 0,7 %, tedy méně než v 1. čtvrtletí (+1,3 %). Na zpomalení jejího růstu se podílel především vývoj cen v zahraničním obchodě (směnné relace byly negativní poprvé po devíti čtvrtletích). Deflace cen průmyslových výrobců oslabila z -3,3 % na -2,3 %, růst spotřebitelských cen mírně zrychlil (z +0,1 % na +0,7 %).
- Příznivý vývoj reálné ekonomiky se zrcadlil i na trhu práce. Obecná míra nezaměstnanosti (ve věkové kategorii 15-64 let) činila v červnu pouze 5,1 %, přitom ještě v lednu dosahovala 5,9 %. Počty volných pracovních míst vzrostly na 97 tis. koncem pololetí i přes to, že celková zaměstnanost (v pojetí národních účtů) v obou čtvrtletí meziročně posílila (+1,1 %, +1,4 %). Růst průměrné nominální mzdy zrychlil na +3,4 % ve 2. čtvrtletí, reálná mzda stoupla o 2,7 %.
- Zásoba peněz v české ekonomice stoupla koncem 1. pololetí meziročně rychleji než nominální HDP (+5,8 % proti +5,2 %). Její růst však nebyl tažen úvěrovou expanzí v takové míře jako za předchozí dlouhé a silné konjunktury české ekonomiky, i když tempo úvěrů firmám i domácnostem mírně zrychlilo. Dobrá finanční kondice firem i domácností umožnila provozní financování, resp. financování investic, realizovat ve značné míře z vlastních zdrojů.
- Stát hospodařil v 1. pololetí podle pokladního plnění rozpočtu s přebytkem ve výši 22,6 mld. korun, což představovalo 1,0 % nominálního HDP. K rekordnímu kladnému saldu přispělo významně dočerpávání finančních prostředků z fondů EU, protože daňové inkaso tzv. „velkých“ daní (DPH, spotřební daně), meziročně pokleslo.

¹ Pokud není uvedeno jinak, jsou data o HDP a jeho složkách vyjádřena reálně a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy. Totéž platí i pro hrubou přidanou hodnotu.

² Příspěvky ke změně HDP bez vyloučení dovozu pro konečné užití.

